

D O M

afsagt den 2. april 1996 af Vestre Landsrets 12. afdeling
i ankesag S-2978-95

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte

Den indankede dom er afsagt den 6. december 1995 af retten i
Herning, 3. afdeling.

Også for landsretten er sagen behandlet under medvirken af
domsmænd.

Tiltalte har principalt påstået den indankede dom ophævet og
sagen hjemvist til ny behandling ved byretten, subsidiært fri-
findelse.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Vedrørende forløbet efter domsforhandlingen i byretten, har en
tilhører, Person 2, i et notat til forsvareren bemærket
følgende:

".....

Jeg lagde mærke til at den person der senere viste
sig at være den ene domsmand tydelig var bekendt
(venner med) den dame der ved retssagens slutning -
ved sine spørgsmål til retten - viste sig at repre-
sentere amtet-

Da jeg forlod retssalen lidt efter min kone, Tiltalte &
Person 3 samt Advokat Gammelby kunne jeg ikke

undgå at bemærke en meget hjertelig stemning og en lidt påfaldende venlig afsked mellem pigen fra amtet og domsmanden da de sammen forlod retsbygningen og derefter gik hver sin vej.

Da jeg syntes det virkede påfaldende tillod jeg mig at spørge pigen om hun kendte den ene domsmand privat hvortil hun svarede ja. Jeg spurgte derefter om det ville sige, at han var orienteret på forhånd, hvortil hun efter en lang pause hvor jeg tydelig fornemmede, at hun valgte at være ærlig også svarede ja.- Derefter spurgte [Tiltalte] om hvem han egentlig var og hvad han lavede, og vi fik at vide han var fuldmægtig på Herning sygehus, jeg gik derefter videre for at orientere Advokat Gammelby om hvad jeg havde hørt, han havde travlt og svarede at det var interessant og gik så videre....."

Af en politirapport af 25. december 1995 vedrørende afhøring af den pågældende domsmand, fremgår blandt andet:

".....

Han oplyste indledningsvis, at han nu er ansat som fuldmægtig i økonomiafdelingen på Herning Centralsygehus, men at han i perioden januar 1987 til juni 1994 var ansat i Ringkøbing Amtskommune, hvor han arbejdede i skole- og socialområdet.

Nævnte [Person 4] var dengang ligeledes ansat i Ringkøbing Amtskommune men i amtsrådssekretariatet. Der fandt således ikke et direkte samarbejde sted mellem afhørte og [Person 4].

Afhørte traf i daværende periode lejlighedsvis [Person 4] i forbindelse med aktiviteter i "fagforeningen", hvor de begge var medlemmer og hvor [Person 4] var tillidsmand i en periode.

Efter at have skiftet arbejdsplads til Herning Centralsygehus, har afhørte kun en enkelt gang tilfældigt talt med [Person 4] i telefonen og afhørte vid-

ste ikke yderligere om Person 4, herunder hverken hendes arbejde, bopæl e.l.

Forespurgt forklarede afhørte, at der efter hans vurdering i forbindelse med omhandlede sag ikke var eller kunne være et habilitetsproblem, idet Person 4 kun til sidst i sagen fremførte Ringkøbing Amts erstatningskrav i sagen.

Inden retsmødet havde afhørte tilfældigt truffet Person 4 udenfor retslokalet, men de to var end ikke klar over, at de skulle møde i samme sag."

Af en politirapport af 26. december 1995 vedrørende afhøring af den fuldmægtig ved Ringkøbing Amtskommune, der gav møde for amtskommunen under domsforhandlingen for byretten, fremgår blandt andet:

".....

Hun oplyste, at hun kendte Lægdommer 1 rent fagligt, der en gang for omkring et par år siden var ansat i amtet i socialforvaltningen. Hun havde således også været i samme fagforening som Lægdommer 1. Hun havde imidlertid ikke privat bekendtskab med Lægdommer 1, og hun havde egentlig slet ikke haft med ham at gøre, siden han skiftede arbejdsplads for et par år siden.

Om sagen oplyste hun, at det egentlig var fra Ringkøbing Amt, der havde haft med sagen og gøre, og det var et tilfældigt, at det blev hende, der blev sendt i Retten for at repræsentere amtet. Hun var blevet sendt derind af de nævnte Således havde hun egentlig kun overfladisk kendskab til sagen.

Da hun ankom til Retten i Herning, mødte hun på trappen Lægdommer 1. Afhørte vekslede nogle få ord med Lægdommer 1, som sagde: "Nå, kommer du også på de her kanter?" Hun sagde: "Jeg skal ind i 3. afdeling. Og hvad skal du så?" Han svarede: "Jeg skal være domsmand." Hun spurgte: "I hvilken sag?" Hvorpå han

sagde, at de vidste han ikke. Det fik de aldrig at vide på forhånd.

Hun gjordes bekendt med, at nogle havde lagt mærke til, at hun havde taget "påfaldende venlig afsked med den ene domsmand", da de havde forladt retssalen. Hun oplyste, at hun kun havde vekslet de beskrevne få ord med [Lægdommer 1] forinden retsmødet, og at [Lægdommer 1] efter domsafsigelsen forlod retslokalet sammen med dommeren, hvorefter hun forlod Retten, og at hun således slet ikke havde talt med [Lægdommer 1] efter retsmødet. Hun havde slet ikke set [Lægdommer 1] udenfor retslokalet efter dommen.

Derimod måtte det være hendes afsked med anklageren, som tilhørerne havde lagt mærke til. Hun havde haft en venlig samtale med anklageren, mens sagen var optaget til dom, og hun mente, at hun tog ligeledes venlig afsked med ham bagefter retsmødet.

....."

Af en udtalelse af 9. januar 1996 fra den politifuldmægtig, der gav møde som anklager for byretten, fremgår blandt andet:

".....

Afslutningsvis skal jeg bekræfte, at det er korrekt, at jeg efter domsafsigelsen vekslede et par ord med [Person 4] udenfor retssalen, hvorfor det ikke ganske kan afvises, at det er denne samtale tilhøreren refererer til.

....."

Af en udtalelse af 20. februar 1996 fra byretsdommeren fremgår:

".....

at jeg ikke har bemærket, om den ene domsmand, [Lægdommer 1], har hilst venligt på fuldmægtig [Person 4], at jeg først sent under sagen blev klar

over, at Person 4 var til stede som repræsentant for Ringkøbing Amtskommune, og at jeg ikke var klar over, at Lægdommer 1 var ansat under amtskommunen. Jeg har ikke bemærket noget særligt ved Lægdommer 1's votering, men skal tilføje, at jeg på baggrund af det ovennævnte heller ikke har været - eller har haft grund til at være - særlig opmærksom herpå."

Tiltalte og vidnerne Vidne 1, Vidne 2 og Vidne 3 har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans.

Tiltalte har vedrørende påstanden om ophævelse af den indkandede dom og hjemvisning af sagen til ny behandling i byretten forklaret, at han, da han forlod retssalen, selv bemærkede, at den ene domsmand og én af de personer, der havde siddet på tilhørerrækkerne, vekslede et par ord. Da han fik at vide, at denne person var amtskommunens repræsentant, og at domsmanden var ansat under amtskommunen, følte han, at domsmanden ikke kunne være upartisk.

Tiltalte har i øvrigt supplerende forklaret, at Vidne 2 enkelte gange i efteråret 1993 fik behandlinger sent om onsdagen og om mandagen. Det er klart, at dagbogen, som Vidne 1 i det store og hele har ført, er ført forkert i den periode, hvor Vidne 2 var på 4H-kursus. Han havde meget stor tillid til Vidne 1. Hun har ikke kunnet opnå personlig vinding ved at føre dagbogen forkert. Hun fik flere lønforhøjelser, og klinikken gik godt, og måske har det været for at takkes tiltalte, at Vidne 1 gjorde det. Han var meget overrasket over, at hun den 13. februar 1995 pludselig meddelte, at hun ikke ville komme mere. Da han den 9. februar 1995 havde indgået aftalen om salg af klinikken, havde Vidne 1 givet udtryk for, at hun "selvfølgelig" fortsat ønskede at være ansat på klinikken. Han gennemgik ikke de regninger, som blev sendt ud, bortset fra stikprøver. Han gennemgik blot henvisningerne fra lægerne, fordi de ofte ikke indeholdt en diagnose, hvilket amtskommunen forlangte. Han har betalt det beløb, som han ved byrettens dom blev pålagt at betale til amtskommunen, idet han kan erkende,

at der er begået fejl, som han som arbejdsgiver er erstatningsansvarlig for.

Vidne 1 har supplerende forklaret, at det normalt var hende, der førte dagbogen. Det skete adskillige gange, at tiltalte slettede de minusser, hun satte i dagbogen ved afbud. Hun begyndte at skrive med kuglepen for at undgå det. Da hun i februar 1995 ikke kunne holde det ud mere, henvendte hun sig til sin fagforening, der sagde, at man ikke kunne hjælpe hende, da hun selv havde gjort noget ulovligt ved at medvirke til, at tiltalte fik betaling for behandlinger, der ikke var udført. Hun henvendte sig alligevel til amtskommunen. På det tidspunkt havde hun fået tilsagn om fortsat ansættelse hos **Person 1**, men **Person 1** vidste ikke noget om sagen. I den periode, hvor **Vidne 2** gik på skole i Holstebro, var hun kun hjemme i weekenderne. Hun er sikker på, at **Vidne 2** i denne periode ikke har fået behandlinger mandag og onsdag. Men **Vidne 2** var "mandag-onsdag-fredag"-patient, det vil sige at behandlingen var sådan, at den skulle foregå disse dage. Når **Vidne 2** så ikke kunne komme, kunne hendes reserverede tider udnyttes til andre patienter. Når tiltalte gennemgik regningerne, sad han ikke med patientkortene. Hun mener, at han alligevel må have haft en fornemmelse af, om regningerne var korrekte.

Vidne 2 har supplerende forklaret, at hun, mens hun i efteråret 1993 boede på skolehjem i Holstebro, aldrig var hjemme midt i ugen og ikke har modtaget behandlinger mandag eller onsdag. Hun fik fri fra undervisningen kl. 15 og kunne tidligst være hjemme kl. 16.30. Togrejsen tager omkring en time.

Forsvareren har vedrørende påstanden om ophævelse af byrettens dom og hjemvisning af sagen til ny behandling i byretten gjort gældende, at en af domsmændene i byretten var inhabil, jf. retsplejelovens § 60, stk. 1, nr. 1, og § 61. Domsmandens stilling som ansat under Ringkøbing amtskommune og hans bekendtskab med amtskommunens repræsentant under domsforhandlingen, der førte til den for tiltalte påfaldende episode efter domsforhandlingen, må føre til, at der foreligger omstændigheder, der er egnede til at rejse berettiget tvivl om

domsmandens fuldstændige upartiskhed.

Anklagemyndigheden har vedrørende dette spørgsmål bestridt, at den pågældende domsmand i byretten var inhabil efter retsplejelovens § 60, stk. 1, nr. 1, eller § 61. Anklagemyndigheden har anført, at amtskommunen er en stor organisation, og at domsmanden, der siden 1994 har arbejdet i amtskommunens sygehusforvaltning som fuldmægtig i Herning Centralsygehus' økonomiafdeling, ikke i forbindelse med sin ansættelse har beskæftiget sig med sagen. Han har heller ikke et sådant nærmere bekendtskab med amtskommunens repræsentant, som kan rejse berettiget tvivl om domsmandens upartiskhed. Da der herefter ikke foreligger inhabilitet, bør påstanden om ophævelse af dommen og hjemvisning af sagen ikke tages til følge.

Landsretten udtaler:

Straffesagen angår en tiltale for bedrageri over for Ringkøbing Amtskommune og blev indledt efter en anmeldelse fra amtskommunen, der var repræsenteret under domsforhandlingen for byretten og nedlagde påstand om erstatning. Uanset disse omstændigheder kan det forhold, at den pågældende domsmand er ansat i amtskommunens sygehusforvaltning som fuldmægtig i økonomiafdelingen på Herning Centralsygehus, og at han tidligere har arbejdet under amtskommunens skole- og socialforvaltning ikke i sig selv bevirker, at domsmanden må anses som inhabil efter retsplejelovens § 60, stk. 1, nr. 1, eller § 61. Det må lægges til grund, at domsmanden og den fuldmægtig i amtskommunen, der under domsforhandlingen for byretten repræsenterede amtskommunen, ikke har arbejdet i samme afdeling af amtskommunens forvaltning eller i øvrigt har haft nærmere samarbejde. Herefter, og da det forhold, at de pågældende i forbindelse med fagpolitiske aktiviteter har fået et vist kendskab til hinanden ikke i denne henseende kan tillægges betydning, findes heller ikke de konkrete omstændigheder vedrørende amtets repræsentation under sagen at have været egnet til at rejse en sådan tvivl om den pågældende domsmands fuldstændige upartiskhed, jf. retsplejelovens § 66, jf. § 61, at han ikke har kunnet deltage som domsmand i sagen.

Tiltaltes påstand om dommens ophævelse og sagens hjemvisning

til fornyet behandling ved byretten tages derfor ikke tilfølg.

Af de grunde, som er anført af byretten, tiltrædes det også efter bevisførelsen for landsretten, at tiltalte er fundet skyldig som sket.

Da det kan tiltrædes, at spørgsmålet om fastsættelse af frihedsstraf er udsat som sket, stadfæster landsretten dommen, dog således at prøvetiden regnes fra denne landsretsdom.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Den indankede dom stadfæstes, dog således at prøvetiden regnes fra denne landsretsdom.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Den idømte erstatning skal betales inden 14 dage.

Marie S. Mikkelsen

Kristian Petersen

Gitte N. Nielsen

(kst.)

cfr.
